

O B R A Z L O Ž E N J E
IZVRŠENJA PRORAČUNA HERCEGBOSANSKE
ŽUPANIJE ZA PERIOD *SIJEČANJ – PROSINAC 2010. GODINE*

Sadržaj ovog izvješća čine: tablični pregled Općeg i Posebnog dijela Proračuna za 2010. godinu, analiza korištenja tekuće pričuve-rezerve i pregled obveza i potraživanja na dan 31.12.2010.godine.

Na temelju konsolidirane brutto bilance, bruto bilance po proračunskim korisnicima, Završnog obračuna Proračuna Hercegbosanske županije i navedenog tabličnog pregleda Proračuna daje se analiza slijedećih sintetičkih pokazatelja:

Analiza izvršenja prihoda i primitaka,
Analiza izvršenja rashoda i izdataka i
Analiza financijskog rezultata.

U Općem dijelu izvršenja Proračuna za 2010.godinu ugrađene su komparativne kategorije– kolona izvršenja Proračuna za 2010.godinu i indeks izvršenja prihoda i primitaka, te rashoda i izdataka u odnosu na plan i izvršenje istih u odnosu na 2009.godinu.

U Posebnom dijelu Proračuna u kom se obrađuju proračunski korisnici, uvedena je, na zahtjev Ureda za reviziju Federacije Bosne i Hercegovine, nova kolona – korigirani plan. Ona predstavlja korigirani iznos rashoda i izdataka ostvarenih korištenjem „Tekuće pričuve“ i preraspodjele rashoda i izdataka temeljem Odluka Vlade Hercegbosanske županije, kao i odobrenih preraspodjela sukladno Zakonu o izvršenju Proračuna za 2010.godinu.

Svi usporedni pokazatelji u Posebnom dijelu proračuna upravo se daju u odnosu na korigirani plan. Iznos preraspoređenih rashoda i izdataka vidi se u koloni 8. po svakoj vrsti troška i po svakom proračunskom korisniku.

I ANALIZA IZVRŠENJA PRIHODA I PRIMITAKA

Ukupno ostvareni konsolidirani prihodi i primitci financiranja na dan 31. 12. 2010. godine iznose 61.647.659,00KM što u odnosu na Plan Proračuna od 60.732.226,00KM iznosi 101,51%, a u odnosu na izvršenje prihoda i primitaka u 2009.godini su veći za 20,16%.

Dakle, ukupni prihodi i primitci u odnosu na Plan Proračuna izvršeni su 101,51%, odnosno u apsolutnom iznosu izvršenje je veće za 915.433,00KM.

Iz Općeg dijela Plana Proračuna za 2010.godinu vidljivo je da su porezni prihodi izvršeni sa 109,19% u odnosu na Proračun, a u odnosu na 2009.godinu izvršeni su sa 117,33%. (veći su za 17,33% od izvršenja u 2009.godini).

Neporezni prihodi izvršeni su sa 86,18% u odnosu na Proračun, a u odnosu na izvršenje u prethodnoj godini izvršeni su sa 109,20%.

Tekuće potpore izvršene su sa 88,55% u odnosu na Proračun, a u odnosu na izvršenje u 2009.godini iznose 515,07%.

Prihodi po osnovi zaostalih obveza iz prethodnih godina izvršeni su u apsolutnom iznosu od 19.708,00KM, što je u odnosu na 2009. godinu smanjenje od 59,50%.

Primitci financiranja su izvršeni u iznosu od 2.400.000,00KM (druga rata kredita dobivenog od MMF-a).

Struktura glavnih prihoda i primitaka u ukupnom Planu Proračuna izgleda ovako:

	<u>IZVRŠENO</u>	<u>UDIO</u>
- Porezni prihodi	52.085.767,00KM	84,49%
- Neporezni prihodi	5.371.163,00KM	8,71%
- Tekuće potpore	1.771.021,00KM	2,88%
- Prihodi po osnovi zaostalih obveza	19.708,00KM	0,03%
- Primitci financiranja	2.400.000,00KM	3,89%
UKUPNO:	61.647.659,00KM	100,00%

POREZNI PRIHODI

Najveću stavku u strukturi ukupnih prihoda i ove godine čine porezni prihodi, a iznose 52.085.767,00KM i veći su u odnosu na Proračun za 9,19%, ili u apsolutnom iznosu to je 4.385.767,00KM i veći su od izvršenja istih za 2009.godinu 17,33%.

Struktura poreznih prihoda za 2010.godinu izgleda ovako:

	<u>IZVRŠENO</u>	<u>UDIO</u>
- Porez na dobit pojedinaca i poduzeća	1.284.014,00KM	2,47%
- Porez na plaću	691.790,00KM	1,33%
- Porez na imovinu	528.011,00KM	1,01%
- Prihodi po propisima do 31.12.2005.god.	220.011,00KM	0,42%
- Prihodi od poreza na dohodak	3.044.227,00KM	5,84%
- Neizravni porezi	46.308.226,00KM	88,91%
- Ostali porezi	9.488,00KM	0,02%
UKUPNO:	52.085.767,00KM	100,00%

U strukturi poreznog prihoda najveću stavku čine *Neizravni porezi* i iznose 88,91% (unutar navedenog iznosa PDV iznosi 45.280.529,00KM).

Prihodi po propisima do 31.12.2005.godine iznose 220.011,00KM, i predstavljaju zaostale poreze koji su naknadno naplaćeni.

Porez na dobit pojedinaca i poduzeća izvršen je sa indeksom od 128,40 i veći je od Plana Proračuna, a u odnosu na izvršenje istih prihoda za 2009.godinu indeks je 79,40.

Porez na plaću i radnu snagu izvršen je indeksom od 432,37 u odnosu na Proračun, a u odnosu na izvršenje za 2009.godinu indeksom od 119,41. Osnovni razlog za ovakvu razinu prihoda je uvođenje novoga Zakona o porezu na dohodak od 01. siječnja 2009. godine tako da su ovi prihodi ustvari zaostatci iz prethodnih godina.

Prihodi od poreza na dohodak su nova kategorija poreznih prihoda nastali usvajanjem gore navedenog Zakona o porezu na dohodak i u 2010. godini su iznosili 3.044.227,00KM.

Porez na imovinu izvršen je indeksom od 70,40 u odnosu na Proračun, a u odnosu na izvršenje u 2009.godini indeks je 86,41.

Ostali porezi izvršeni su indeksom od 13,55 u odnosu na Proračun, a u odnosu na izvršenje u 2009.godini indeksom od 13,00.

NEPOREZNI PRIHODI

Neporezni prihodi ostvareni su u iznosu od 5.371.163,00KM i izvršeni su u odnosu na Proračun 86,18%, a u odnosu na 2009.godinu izvršeni su 109,20%. U sljedećoj tablici dajemo kratak pregled izvršenja glavnih neporeznih prihoda:

	IZVRŠENO	UDIO
- Prihodi od poduz. aktiv. i imovine	887.807,00KM	16,53%
- Nakn. i pristojbe i prih.od pruž. javnih usluga	3.919.707,00KM	72,98%
- Novčane kazne (neporezne)	563.649,00KM	10,49%
UKUPNO:	5.371.163,00KM	100,00%

Ukupni neporezni prihodi ostvareni u 2010.godini pokazuju trend rasta u odnosu na 2009.godinu.

Prihodi od dividendi i udjela u profitu u javnim poduzećima i institucijama ostvareni su u iznosu od 835.000,00KM, što je 67,05% u odnosu na Proračun, a indeks izvršenja u odnosu na 2009.godinu iznosi 97,60. Ovaj prihod dolazi jedino od uplata ŠGD „Hercegbosanske šume“ d.o.o. Kupres.

Prihod od eksploatacije prirodnih resursa i dalje je nizak u odnosu na Proračun i iznosi svega 20,70%. Prema najnovijim pokazateljima plan ovih prihoda je precijenjen, a i realizacija naplate dospjelih potraživanja je loša.

Naknade, pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga ostvarene su u apsolutnom iznosu od 3.919.707,00KM, što je 106,32% u odnosu na planiranu razinu, a u odnosu na izvršenje u 2009.godini ovi prihodi imaju indeks 116,57.

Prema pokazateljima o izvršenju naknada, pristojba i prihoda od pružanja javnih usluga u ovoj, kao i u prethodnim godinama, ovaj prihod ima tendenciju blagog rasta.

Novčane kazne (neporezne) izvršene su u apsolutnom iznosu 563.649,00KM, odnosno indeksom od 70,46 u odnosu na Proračun, a u odnosu na izvršenje u 2009.godini indeks je 107,25.

TEKUĆE POTPORE

Tekuće potpore u strukturi ukupnih prihoda sudjeluju sa 2,88%, a izvršene su 88,55% u odnosu na Proračun, ili u apsolutnom iznosu 1.771.021,00KM.

U odnosu na prethodnu 2009.godinu, tekuće potpore su izvršene u bitno većem iznosu, odnosno veće su za 415,07% ili u apsolutnom iznosu za 1.427.181,00KM.

II ANALIZA IZVRŠENJA RASHODA I IZDATAKA

Ukupno konsolidirano izvršenje rashoda i izdataka u 2010.godini prikazano je kroz tablični prikaz – OPĆI DIO Rashodi i izdatci.

Izvršenje rashoda i izdataka svakog proračunskog korisnika i potrošačke jedinice koji se financiraju iz Proračuna Hercegbosanske županije u 2010.godini prikazano je kroz tablični dio – POSEBNI DIO PRORAČUNA.

Iz tabličnog prikaza Opći dio - Rashodi i izdatci, vidimo da su izdatci u 2010.godini iznosili 55.293.335,00KM, što je u odnosu na Plan Proračuna izvršenje od 91,04%, a u odnosu na izvršenje u 2009.godini 104,94%.

Glavne kategorije rashoda i izdataka ostvarene su u slijedećim iznosima:

- Tekući izdatci	53.220.484,00KM	96,25%
- Kapitalni izdatci	2.072.851,00KM	3,75%
UKUPNO:	55.293.335,00KM	100,00%

Dakle, u strukturi ukupnih konsolidiranih izdataka za 2010.godinu tekući izdatci sudjeluju sa 96,25%, a kapitalni izdatci svega 3,75%.

Tekući izdatci ostvareni su u iznosu 53.220.484,00KM i veći su za 2.734.670,00KM, ili 5,42% u odnosu na prošlu 2009.godinu, a u odnosu na tekuće izdatke planirane Proračunom za 2010.godinu manji su za 3.622.662,00KM i izvršeni su sa 93,63% u odnosu na Proračun.

Kapitalni izdatci u 2010.godini iznosili su 2.072.851,00KM i manji su u odnosu na kapitalne izdatke u 2009.godini za 133.705,00KM, ili 6,45%, a što je u odnosu na kapitalne izdatke predviđene Planom Proračuna za 2009.godinu, izvršenje sa 67,10%.

Tekuća pričuva – rezerva

Tekuća pričuva/rezerva za 2010.godinu je planirana u iznosu od 800.000,00KM, a izvršena je u iznosu 723.442,16KM ili indeksom 90,43.

Tekuća pričuva korištena po Odlukama Vlade Hercegbosanske županije iznosi 693.242,16KM, po Zaključcima predsjednika Vlade 26.200,00KM i po Zaključcima Ministra financija 4.000,00KM.

Pregled izvješća o korištenju Tekuće pričuve po Odlukama i Zaključcima, kao i Specifikacija korištenja po korisnicima i ekonomskim kodovima, daje se u privitku Izvješća o izvršenju Plana Proračuna za 2010.godinu.

Tekući izdatci

U slijedećoj tablici dajemo pregled tekućih izdataka i analiziramo strukturu i izvršenje pojedinih stavki ovih izdataka.

Glavne stavke tekućih izdataka u 2010.godini čine slijedeće ekonomske kategorije koje dajemo usporedo s podacima istih kategorija i izdataka ostvarenih u 2009.godini.

Struktura tekućih izdataka	2009.godina	Udio %	2010.godina	Udio %
Plaće i naknade uposlenih	35.294.493,00	69,91%	35.673.173,00	67,03%
Doprinosi poslodavaca	3.049.340,00	6,04%	3.173.883,00	5,97%
Izdatci za materijal i usluge	5.047.906,00	10,00%	5.499.656,00	10,33%
Tekući prijenosi – potpore	6.253.317,00	12,39%	8.000.955,00	15,03%
Tekući kapitalni prijenosi	758.092,00	1,50%	724.219,00	1,36%
Kamate na pozajmice	82.666,00	0,16%	148.598,00	0,28%
UKUPNO:	50.485.814,00	100,00%	53.220.484,00	100,00%

U strukturi ukupnih tekućih rashoda-izdataka najveću stavku čine Plaće i naknade troškova uposlenih- 67,03% a udio plaća i naknada za 2009. godinu iznosio je 69,91%. Udio izdataka za materijal i usluge je 10,33% u 2010.godini a u 2009.godini iznosio je 10,00%.

Tekući prijenosi-potpore sudjeluju sa 15,03% u 2010.godini, a u 2009.godini sa 12,39%.

Bruto plaće i naknade uposlenih izvršene su u iznosu od 35.673.173,00KM, indeksom 96,91 , što je manje od planiranih rashoda za 2010.godinu za 3,09%, a u odnosu na izvršenje ovih rashoda u 2009.godini indeks je 105,42.

Razlog ovom povećanju bruto plaće u odnosu na 2009. godinu jeste povećanje broja uposlenih za trideset i sedam novih djelatnika. Najveće povećanje broja uposlenih bilježimo na korisniku *Niže potrošačke jedinice-Škole*- 32 novouposlena djelatnika.

U 2010.godini bilo je uposleno ukupno 1768 djelatnika; od toga u osnovnim i srednjim školama na dan 31.12.2010.godine 968 uposlenih; u Ministarstvu unutarnjih poslova 451; u sudovima (općinski, županijski, tužiteljstvo i pravobraniteljstvo) 84 uposlenih i u Skupštini, ministarstvima i upravama 265 uposlenih. Planom Proračuna za 2010. godinu bilo je predviđeno da broj uposlenih iznosi 1778 djelatnika.

Naknade troškova uposlenih izvršene su u iznosu 5.640.703,00KM a izvršene su indeksom od 88,52 u odnosu na Proračun, u odnosu na izvršenje ovih izdataka iz 2009.godine indeks je 88,31.

Iz pokazatelja o izvršenju bruto plaće i naknade te naknada troškova uposlenih, vidljivo je da su ta izvršenja na razini Proračuna za 2010.godinu.

Očito je da je udio bruto plaće i naknada uposlenih i dalje visok pa će se u narednom periodu morati voditi računa o projekcijama iz Dokumenta okvirnog proračuna Federacije BiH i Dokumenta okvirnog proračuna Vlade HBŽ.

Doprinosi poslodavca u 2010. godini izvršeni su sa iznosom od 3.173.883,00KM ili promatrano kroz indeks 99,30 , a indeks ovih izdataka u odnosu na 2009. godinu je 104,08.

Konsolidirani izdatci za materijal i usluge u 2010. godini iznose 5.499.656,00KM, a indeks izvršenja je 96,53, indeks izvršenja ovih izdataka u odnosu na 2009. godinu je 108,95.

Pozicije materijalnih troškova koje su ostvarene u iznosu većem od planiranih su na slijedećim ekonomskim kodovima: **613300-komunalne usluge, 613400-izdatci za materijal i usluge i 613500-usluge prijevoza i goriva..** Međutim, u Posebnom dijelu Proračuna po proračunskim korisnicima vidljivo je da su i ovi izdatci pokriveni iz Tekuće pričuve ili internom preraspodjelom.

Tekući prijenosi-potpore ostvarene su u iznosu 8.000.955,00KM i izvršene su indeksom od 83,27 , a indeks izvršenja u odnosu na iste rashode iz prošle godine iznosi 127,95.

Na slijedećim pozicijama u Općem dijelu Proračuna evidentirano je da su ovi rashodi i izdatci veći u odnosu na plan:

- 614116 - Potpore općinama	indeks 144,72
- 614121 - Potpore za kulturu	indeks 153,68
- 614123 - Potpore za zdravstvene institucije	indeks 124,90
- 614229 – Ostale potpore –porodiljni dopust	indeks 123,21
- 614233 - Izdatci za raseljene osobe	indeks 200,64
- 614234 - Civilne žrtve rata	indeks 104,81
- 614239 - Ostale potpore pojedincima	indeks 1.637,16
- 614311 – Pot. neprof.org. –Agencija za privatizaciju	indeks 237,56
- 614414 – Poticaj poljoprivrednoj proizvodnji	indeks 116,94

Međutim, uvidom u Posebni dio Proračuna po potrošačkim jedinicama vidi se da su ta prekoračenja namirena preraspodjelom ili odobrenjem iz „Tekuće pričuve“. Budući da FIMS sustav za našu Županiju utvrđuje analitičku kontrolu izvršavanja svih potpora ti izdatci i nisu mogli biti izvršeni (prekoračeni), a da to nije unaprijed riješeno preraspodjelama.

U cilju stvarnog iskazivanja stanja ovih izdataka navodimo svaki pojedinačno prekoračeni trošak po korisniku i vrsti:

- **Potpore općinama** - prekoračenje registrirano i namireno na korisnicima, Ministarstvo gospodarstva i Uprava za civilnu zaštitu;
 - **Potpore za kulturu** - prekoračenje registrirano i namireno na korisniku, Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i športa;
 - **Potpore za zdravstvene institucije** – prekoračenje registrirano i namireno na korisniku, Ministarstvo rada, zdravstva, soc. skrbi i prognanih;
 - **Ostale potpore-porodiljni dopust** – prekoračenje registrirano i namireno na korisniku, Ministarstvo rada, zdravstva, soc. skrbi i prognanih;
 - **Izdatci za raseljene osobe** – prekoračenje registrirano i namireno na korisniku, Ministarstvo rada, zdravstva, soc. skrbi i prognanih;
 - **Civilne žrtve rata** – prekoračenje registrirano i namireno na korisniku, Ministarstvo rada, zdravstva, soc. skrbi i prognanih;
 - **Ostale potpore pojedincima**- prekoračenje registrirano i namireno na korisnicima, Stručne službe Vlade, Min. unutarnjih poslova, Ministarstvo pravosuđa i uprave i Min. rada, zdravstva, soc. skrbi i prognanih;
 - **Potpore neprofitnim organizacijama (agencija za privatizaciju)** – prekoračenje registrirano i namireno na korisniku Ministarstvo gospodarstva;
 - **Poticaj poljoprivrednoj proizvodnji** – prekoračenje registrirano i namireno na korisniku Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.
- Ostale potpore izvršene su u granicama planiranih rashoda i izdataka.

Kapitalne potpore prema Planu Proračuna predviđene su u iznosu 1.390.000,00KM, a izvršene su u iznosu od 724.219,00KM, ili u indeksu 52,10. Kapitalne potpore su realizirane kao Kapitalne potpore drugim razinama vlasti, Kapitalne potpore općinama i Kapitalne potpore pojedincima, a koje su evidentirane kod Uprave za pitanja branitelja, Ministarstvu prosvjete, kulture i športa i kod Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

Izdatci za kamate i ostale naknade izvršene su u iznosu od 148.598,00KM što daje indeks od 105,40 a prekoračenje je registrirano i namireno na Ministarstvu financija.

Kapitalni izdatci

Udio kapitalnih izdataka u ukupnim rashodima i izdancima Proračuna za 2010. godinu je 3,75% i izvršeni su u ukupnom iznosu od 2.072.851,00KM, što u odnosu na Proračun za 2010. godinu daje indeks od 67,10 , a u odnosu na izvršenje istih u prethodnoj 2009.godini, indeks 93,94.

Glavne stavke kapitalnih izdataka u 2010.godini dajemo u slijedećoj tablici usporedo sa istim kategorijama iz prethodne 2009.godine:

Struktura kapitalnih izdataka	2009.godina	Udio %	2010.godina	Udio %
Nabava građevina	0,00	0,00%	325.114,00	15,69%
Uredske oprema	129.895,00	5,89%	140.998,00	6,80%
Prijevozna oprema	171.750,00	7,78%	187.613,00	9,05%
Policijska oprema	105.674,00	4,79%	0,00	0,00%
Studije izvodivosti projektne dokumentacije	116.899,00	5,30%	69.518,00	3,35%
Rekonstrukcija i investic. održavanje cesta	1.297.637,00	58,80%	868.454,00	41,90%
Rekonstrukcija i investic. održavanje zgrada	124.822,00	5,66%	185.537,00	8,95%
Otplata domaćeg zaduživanja	259.879,00	11,78%	295.617,00	14,26%
UKUPNO:	2.206.556,00	100,00%	2.072.851,00	100,00%

Prekoračenja u odnosu na proračun bilježe se na ekonomskom kodu 821321 – *Nabava prijevozne opreme*, indeks je 134,01 i ekonomskom kodu 821622-*Rekonstrukcija i investicijsko održavanje cesta i mostova*, indeks 114,94. U Posebnom dijelu Proračuna može se vidjeti da su ova prekoračenja pokrivena internom preraspodjelom rashoda unutar Uprave za ceste i Uprave za inspekcijske poslove.

III FINANCIJSKI REZULTAT

Prema Konsolidiranom godišnjem iskazu o izvršenju Proračuna za razdoblje od 01.01.2010. do 31.12.2010. godine i Općem dijelu Proračuna za period siječanj – prosinac 2010. godine vidljivo je da su ukupno ostvareni prihodi i primitci te rashodi i izdatci, kako slijedi :

IZVRŠENJE 31.12.10.

UKUPNI PRIHODI I PRIMITCI	59.247.659,00KM
UKUPNI RASHODI	53.220.484,00KM
VIŠAK PRIHODA NAD RASHODIMA	6.027.175,00KM
- KAPITALNI IZDATCI	- 1.777.234,00KM
VIŠAK PRIHODA (SUFICIT)	4.249.941,00KM

Dakle, financijski rezultat po izvršenju Plana Proračuna HBŽ za 2010.godinu izražen kao razlika ostvarenih ukupnih tekućih prihoda i primitaka i ostvarenih ukupnih tekućih rashoda, je pozitivan i iznosi 6.027.175,00KM, što se može vidjeti na Obrascu PR – Konsolidirani račun prihoda i rashoda.

Kada se Kapitalni izdatci izvršeni u 2010.godini u iznosu od 1.777.234,00KM oduzmu od navedenog viška prihoda dobije se višak prihoda (suficit), koji predstavlja ukupan rezultat po Planu Proračuna za 2010. godinu, što se vidi u Općem dijelu Izvršenja Proračuna i na Obrascu PR- Konsolidirani godišnji iskaz o izvršenju proračuna.

Pregled obveza i potraživanja na dan 31.12.2010.godine:

Obveze

- Kratkoročne tekuće obveze (obveze prema dobavljačima)	4.667.908,00KM
- Kratkoročni krediti i zajmovi	139.209,00KM
- Obveze prema djelatnicima	5.293.190,00KM
- <u>Dugoročni krediti i zajmovi (leasing)</u>	<u>4.928.880,00KM</u>
SVEUKUPNO:	15.029.187,00KM

Potraživanja

Ukupna novčana sredstva	4.774.540,00KM
Kratkoročna potraživanja	250.672,00KM
Kratkoročni plasmani	51.074,00KM
Potraživanja od organa	384,00KM
<u>Ostala kratkoročna razgraničenja (leasing)</u>	<u>38.508,00KM</u>
SVEUKUPNO:	5.115.178,00KM